

OBRTRNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika, januar 2016

Svetovalni center Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je skozi leta razvoja postal moderen strokoven servis za mikro, mala in srednje velika podjetja. Podjetjem poleg osnovnega svetovanja po posameznih področjih zagotavlja tudi ekspertne rešitve - svetovalne produkte in tako hitro in strokovno odgovarja na želje in potrebe podjetij.

Svetovalni center zagotavlja svetovanje s področij:

- ▶ registracije podjetij in splošnega podjetniškega svetovanja (točka VEM – Vse na enem mestu)
- ▶ gospodarskega in civilnega prava
- ▶ delovnega prava
- ▶ davkov
- ▶ plač, računovodstva in knjigovodstva
- ▶ varstva okolja ter varnosti in zdravja pri delu
- ▶ tehnične zakonodaje, standardov in sistemov vodenja
- ▶ financiranja in pridobivanja ugodnih finančnih virov preko domačih in EU javnih razpisov
- ▶ internacionalizacije in vstopa na tuje trge

Vsebina januarskega Svetovalca:

- ▶ Za dvojni status oziroma kombinacijo uživanja pokojnine in opravljanja dejavnosti veljajo nova pravila
- ▶ Vzorec internega akta za davčno potrjevanje računov iz VKR
- ▶ Nov interventni ukrep na področju trga dela
- ▶ Sodna praksa: Garancija za brezhibno delovanje stvari
- ▶ Kako čim bolj enostavno doseči plačilo neplačanega računa
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

😊 Za zagotavljanje hitrosti in dostopnosti storitev smo vam na voljo:

- 👍 Telefon: 01 58 30 810
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.ozs.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71, 1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Člani, ki želite izkoristiti svetovalno storitev OZS, se prosimo identificirajte s številko kartice Obrtnik.

Dušan Bavec
univ. dipl. prav.:

**Nova pravila
za upokojene
obrtnike in
podjetnike**

Božena Macarol
davčna svetovalka:

**Vzorec internega
akta za uporabnike
VKR**

Dušan Bavec,
univ. dipl. prav.
Svetovalec SC OZS

Za dvojni status oziroma kombinacijo uživanja pokojnine in opravljanja dejavnosti veljajo nova pravila

V Uradnem listu RS, št. 102/2015 je bil dne 24. 12. 2015 objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju novela zakona).

Vse poglobitve spremembe sem opisal že v prejšnji številki revije, zato želim v tem prispevku izpostaviti le nekaj vzporednih pojasnil o dilemah in vprašanjih, ki jih člani izpostavljate tako na individualnih svetovanjih kot tudi na mojih seminarjih na to temo.

Kljub do določene mere razumljivi slabi volji tistih upokojenih s. p.-jev, ki so sedaj imeli polno pokojnino in plačevali zgolj pavšalne prispevke v višini 64 €, ki se jim z novelo nalaga plačilo minimalno 25 % rednih prispevkov ter posledično zamrznitev minimalno 25 % pokojnine, je treba poudariti, da je takšna zakonska rešitev, kljub pomislekom, pozitiven rezultat aktualne novele. Če se pokojninski zakon ne bi spremenil, bi namreč lahko kombinirali dejavnost in pokojnino le na način, da bi morali plačevati 50 % prispevkov in temu posledično zamrzniti 50 % pokojnine. OZS bo sicer podala pobudo za ustavno presojo, ki pa ne zadrži izvajanja zakona. Kdaj bo prišlo do odločitve ustavnega sodišča in kakšna bo, je pa praktično nemogoče napovedati.

Na dan zaključka decembrskega članka je zasedal Odbor DZ RS za delo, družino, socialne zadeve in invalide. Na seji smo predlagali, naj ima kategorija upokojenih s. p.-jev po ZPIZ-1 možnost izbire med delno reaktivacijo, kot je sedaj uzakonjena, in varianto, da se še naprej ohrani polna pokojnina, iz naslova dejavnosti pa plačujejo povišani pavšalni prispevki po stopnji zavarovanca 15,50 % od najnižje zavarovalne osnove, kar bi na mesečni ravni znašalo približno 133 € oziroma približno 165 €, če bi se k temu prišteli še pavšalni zdravstveni prispevki v višini 32 €.

Kljub temu, da smo imeli tehtne argumente, poslancev na matičnem odboru na žalost nismo uspeli prepričati, prav tako ne pozneje preostalih poslancev ob obravnavi zakona v parlamentu, ko je naš vsebinski predlog zagovarjala ena od opozicijskih strank. Čeprav je povišanje pavšalnega prispevka v takšnem znesku in ohranitev celotne pokojnine v oktoberskem predlogu zakona predlagalo ministrstvo za delo, mu je pozneje nasprotovalo, posledično pa seveda tudi poslanci koalicije.

Spremenjeni zakon je dejstvo, zato se kaže sedaj osredotočiti predvsem na potrebne postopke, ki jih morajo uživalci pokojnine iz 406. člena ZPIZ-2, ki se jim je konec pravkar minulega leta izteklo že drugič podaljšano prehodno obdobje, postoriti do konca januarja v izogib škodljivim posledicam!

Ker so pojasnila na to temo, ki jih je pripravil ZPIZ, zelo transparentna, jih v nadaljevanju objavljamo v avtentični obliki, na njihovih spletnih straneh pa si lahko preberete tudi pojasnila o drugih novostih, ki jih je prinesla novela! Prav tako kaže izpostaviti, da je v zadnjih dneh starega leta ZPIZ posredoval po pošti dopise vsem uživalcem pokojnine, ki si morajo svoj status uskladiti do konca januarja, in sicer z napotki, kako pravilno postopati.

Pojasnila ZPIZ-a glede roka za usklajitev statusa uživalcev pokojnin iz 406. člena ZPIZ-2 in drugih oseb

Uživalci pokojnine iz četrtega odstavka 406. člena ZPIZ-2, ki morajo status uskladiti do 31. 1. 2016

ZPIZ-2B določa rok za usklajitev statusa uživalcev pokojnin iz četrtega odstavka 406. člena ZPIZ-2, ki so hkrati prejeli pokojnino oziroma se jim ni bilo potrebno vključiti v obvezno zavarovanje, ker jim je bil na podlagi dosedanjih predpisov podaljšan rok za usklajitev statusa do 31. 12. 2015. **Kategorije oseb, ki jih zajema četrty odstavek 406. člena ZPIZ-2, so:**

- uživalci pokojnin, ki so uveljavili izvzem iz zavarovanja po 18. členu ZPIZ-1 in so opravljali samostojno dejavnost, hkrati pa prejeli pokojnino;
- uživalci pokojnin, ki so uveljavili pravico do pokojnine pred 1. 1. 2000 in pri tem obdržali lastništvo družb, v kateri so hkrati poslovodna oseba.

Po določbi 18. člena ZPIZ-1 zavarovanje za samozaposlene osebe ni bilo obvezno, če:

- v obdobju zadnjih treh let dobiček iz dejavnosti samozaposlenega ni presegal zneska minimalne plače ali
- je zavarovanec izpolnil pogoje za pridobitev pokojnine in starost 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska) in ni opravljal dejavnosti z osebnim delom, ker je imel zaposlenega vsaj enega delavca za opravljanje te dejavnosti ali
- je zavarovanec izpolnil pogoje za pridobitev pokojnine in starost 63 let (moški) oziroma 61 let (ženska) in je do uveljavitve pravice do pokojnine opravljal isto dejavnost v enakem obsegu, vendar je bil zavarovan na podlagi delovnega razmerja.

Z delom ali dejavnostjo lahko nadaljujejo uživalci pokojnine iz četrtega odstavka 406. člena pod pogojem, da v roku 30 dni po uveljavitvi tega zakona ponovno vstopijo v obvezno zavarovanje za najmanj 2 uri dnevno ali za 10 ur tedensko od uveljavitve tega zakona dalje. Ob tem pojasnjujemo, da zavarovanje za 2 uri dnevno oziroma 10 ur tedensko predstavlja zgolj zavarovalni čas, ki v skladu z zakonom vpliva na odmero sorazmernega dela pokojnine in to ne predstavlja omejitve obsega opravljanja dejavnosti.

Uživalci pokojnine imajo do **31. 1. 2016** čas, da uskladijo svoj status, tako da se odločijo za prenehanje opravljanja dejavnosti ali pa, da se vključijo v obvezno zavarovanje za najmanj 2 uri dnevno, vendar mora biti ta **prijava v obvezno zavarovanje od 1. 1. 2016 dalje**.

Prijava v obvezno socialno zavarovanje se vloži na obrazcu M-1. Od 1. 1. 2016 dalje bodo morali vsi poslovni subjekti, ki so vpisani v Poslovni register Slovenije, prijave, odjave in spremembe v obveznih socialnih zavarovanjih urejati preko portala e-VEM.

V primeru, ko se upokojenec, ki je samostojni podjetnik (podlaga 005 ali 019), odloči obdržati s. p. vsaj za 2 uri dnevno, mora biti datum na obrazcu za prijavo v zavarovanje M-1 1. 1. 2016, ne glede na to, kdaj je bila prijava poslana preko Državnega portala za poslovne subjekte in samostojne podjetnike e-Vem oziroma kdaj se dejansko zglašuje na vstopni točki VEM.

V primeru, ko se upokojenec, ki je vpisan tudi v poslovni register kot družbenik gospodarske družbe in je poslovodna oseba hkrati (podlaga 040 ali 001), odloči obdržati status družbenika in poslovodne osebe hkrati vsaj za 2 uri dnevno, mora biti datum na obrazcu za prijavo v zavarovanje M-1 1. 1. 2016, ne glede na to, kdaj je bila prijava poslana preko Državnega portala za poslovne subjekte in samostojne podjetnike e-Vem (podlaga zavarovanja 001, 040) oziroma kdaj se dejansko zglašuje na vstopni točki VEM (podlaga zavarovanja 001) ali na prijavnodjavni službi ZZZS (podlaga zavarovanja 040).

Samozaposlene osebe oziroma družbeniki, ki so hkrati poslovodne osebe, morajo svojo dejavnost izbrisati iz poslovnega registra najpozneje do 31. 1. 2016, če ne želijo biti vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Če se v roku 30 dni od uveljavitve zakona dalje ne vključijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavod po uradni dolžnosti ugotovi lastnost zavarovanca za 2 uri dnevno oziroma od 10 do 14 ur tedensko (po prvi alineji spremenjenega tretjega odstavka 116. člena ZPIZ-2), od uveljavitve tega zakona dalje in od istega dne dalje pa tudi izplačuje pokojnino v ustreznem sorazmernem delu.

Primer:

Uživalec pokojnine do 31. 1. 2016 ne uskladi svojega statusa in se ne vključi v obvezno zavarovanje za najmanj 2 uri dnevno oziroma 10 do 14 ur tedensko. Zavod po uradni dolžnosti ugotovi lastnost zavarovanca od 1. 1. 2016 dalje in uživalca pokojnine vključi v obvezno zavarovanje za 2 uri dnevno ter se mu izplačuje samo 75 odstotkov pokojnine.

Pomembno:

Tisti uživalci pokojnine iz četrtega odstavka 406. člena ZPIZ-2, ki se ne želijo vključiti v zavarovanje za najmanj 2 uri dnevno oziroma od 10 do 14 ur tedensko in želijo prenehati z opravljanjem svoje dejavnosti, morajo **izbrisati svojo dejavnost iz Poslovnega registra Slovenije najpozneje do 31. 1. 2016**.

Vsi tisti, ki se bodo odločili za vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi 116. člena ZPIZ-2 vsaj za 2 uri dnevno, so v skladu s 119. členom ZPIZ-2 dolžni zavodu sporočiti podatke o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki vplivajo na pravice po tem zakonu, na njihov obseg ali izplačevanje, v roku osem dni od nastanka okoliščin ali njihovih sprememb. Hkrati z obvestilom o spremembi statusa pa morajo podati zahtevo za odmero sorazmernega dela pokojnine.

Druge osebe, ki morajo uskladiti lastnost zavarovanca do 31. 3. 2016

Osebe, ki na dan uveljavitve tega zakona (1. 1. 2016) opravljajo delo ali dejavnost, na podlagi katere izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje po 15. ali 16. členu ZPIZ-2 in niso uživalci pokojnine iz 406. člena ZPIZ-2, se morajo do 31. 3. 2016 obvezno vključiti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje z dnem vložitve prijave v zavarovanje.

Kategorije oseb:

1. Osebe, ki je bil z določbami ZMEPIZ-1A podaljšan rok za uskladitev statusa do 31. 12. 2015:

- osebe, ki so bile dne 31. 12. 2012 na šolanju in so na dan 31. 12. 2012 opravljale samostojno dejavnost (prvi odstavek določbe 406. člena ZPIZ-2),
- osebe, za katere zavarovanje ni bilo obvezno po prvem odstavku 18. člena ZPIZ-1 (drugi odstavek določbe 406. člena ZPIZ-2),
- osebe, ki so na dan 1. 1. 2013 izpolnjevale pogoje za zavarovanje kot družbeniki, ki so poslovodne osebe, pa niso uživalci pokojnine (petnajsti odstavek 429. člena ZPIZ-2). To so tisti družbeniki, ki so sklenili delovno razmerje z manj kot polnim delovnim časom (več kot 20 ur tedensko) pred 1. 1. 2013, hkrati pa so družbeniki osebnih ali kapitalskih družb oziroma ustanovitelji zavodov, ki so hkrati poslovodne osebe (direktorji).

2. Osebe, ki na dan 1. 1. 2016 opravljajo delo ali dejavnost, na podlagi katere izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje po določbi 15. člena ZPIZ-2 (samostojni podjetniki) ali po določbi 16. člena ZPIZ-2 (družbeniki, ki so hkrati poslovodne osebe), torej bi morali biti na podlagi vpisa v ustreznih register vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa to niso.

3. Uživalci pokojnine, ki niso zajeti z določbo četrtega odstavka 406. člena ZPIZ-2 in opravljajo delo ali dejavnost na dan 1. 1. 2016, na podlagi katere izpolnjujejo pogoje za obvezno zavarovanje po določbi 15. člena ZPIZ-2 (samostojni podjetniki) ali po določbi 16. člena ZPIZ-2 (družbeniki, ki so hkrati poslovodne osebe).

V primeru, ko se upokojenec, ki je vpisan tudi v poslovni register kot družbenik gospodarske družbe in je poslovodna oseba hkrati (podlagi 040 ali 001), odloči obdržati status družbenika in poslovodne osebe hkrati vsaj za 2 uri dnevno, mora biti datum na obrazcu za prijavo v zavarovanje M-1 enak dnevu, ki ga določi zavezanec za vlaganje prijave, ne glede na to, kdaj je bila prijava poslana preko Državnega portala za poslovne subjekte in samostojne podjetnike e-Vem (podlaga zavarovanja 001) oziroma kdaj se dejansko zgledi na vstopni točki VEM (podlaga zavarovanja 001, 040) ali na prijavno-odjavni službi ZZZS (podlaga zavarovanja 040), vendar datum prijave ne sme biti poznejši od 31. 3. 2016.

Osebe, ki so vpisane v poslovni register kot družbeniki gospodarskih družb in so poslovodne osebe hkrati, se morajo izbrisati iz poslovnega registra najpozneje do 31. 3. 2016. Prijava v zavarovanje (M-1) s podlago zavarovanja 001 ali 040 in polnim delovnim oziroma zavarovalnim časom 40 ur tedensko (ali za razliko do polnega delovnega oziroma zavarovalnega časa), mora nositi datum začetka zavarovanja enak dnevu, ki ga določi zavezanec za vlaganje prijave, ne glede na to, kdaj je bila prijava poslana preko Državnega portala za poslovne subjekte in samostojne podjetnike e-Vem (podlaga zavarovanja 001) oziroma kdaj se dejansko zgledi na vstopni točki VEM (podlaga zavarovanja 001) ali na prijavno-odjavni službi ZZZS (podlaga zavarovanja 040), vendar datum prijave ne sme biti poznejši od 31. 3. 2016.

Osebe, ki so vpisane v poslovni register kot družbeniki gospodarskih družb in so poslovodne osebe hkrati, se morajo izbrisati iz poslovnega registra najpozneje do 31. 3. 2016, če ne želijo biti vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Če se te osebe, ki izpolnjujejo pogoje za zavarovanje, v roku do 31. 3. 2016 ne vključijo v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavod po uradni dolžnosti ugotovi lastnost zavarovanca od 1. 4. 2016 dalje.

Vsi tisti, ki se bodo odločili za vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi 116. člena ZPIZ-2 vsaj za 2 uri dnevno, so v skladu s 119. členom ZPIZ-2 dolžni zavodu sporočiti podatke o okoliščinah in spremembah okoliščin, ki vplivajo na pravice po tem zakonu, na njihov obseg ali izplačevanje, v roku osem dni od nastanka okoliščin ali njihovih sprememb. Hkrati z obvestilom o spremembi statusa pa morajo podati zahtevo za odmero sorazmernega dela pokojnine.

Božena Macarol

Davčna svetovalka

Vzorec internega akta za davčno potrjevanje računov iz VKR

Vsi, ki boste v prehodnem obdobju do konca leta 2017 uporabljali za evidentiranje gotovinskega prometa vezano knjigo računov (VKR) in ne elektronske blagajne, ste tudi dolžni sprejeti interni akt o davčnem potrjevanju računov. Za vas smo pripravili vzorec takšnega internega akta, ki vsebuje poleg obveznih tudi neobvezne sestavine, ki se nanašajo zlasti na postopke in odgovorne osebe v zvezi z davčnim potrjevanjem računov. Če želite, lahko v lastnem internem aktu določite tudi višino blagajniškega maksimuma (ni obvezno) oz. menjalne gotovine, način ravnanja z gotovino (ali jo boste polagali na TRR, kar tudi ni obvezno), način ugotavljanja blagajniških presežkov in primanjkljajev in odgovorne osebe zanje.

VZOREC INTERNEGA AKTA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV ZA ZAVEZANCA, KI IZSTAVLJA RAČUNE IZ VEZANE KNJIGE RAČUNOV

V skladu z 6. odstavkom 5. člena Zakona o davčnem potrjevanju računov (Uradni list RS, št. 57/15 – ZdavPR) samostojni podjetnik Janez Novak s.p. s sedežem Vransko 160, 3305 Vransko, DŠ 31561487 sprejemam:

INTERNI AKT

o dodelitvi zaporednih števil računov, določitvi oznak poslovnih prostorov, blagajn in odgovornih oseb za davčno potrjevanje računov

1. člen

S tem aktom se določa dodelitev zaporednih števil računov, dodelitev oznake poslovnih prostorov, blagajn in oseb, ki so

odgovorne za davčno potrjevanje računov v podjetju Janez Novak s.p. (tudi Novak d.o.o.) s sedežem Vransko 160, 3305 Vransko, ID DDV 31561487.

2. člen

V skladu z 8. členom Zakona o davčnem potrjevanju računov je odgovorna oseba podjetja/družbe pred začetkom izdaje računov davčnemu organu dolžna v elektronski obliki posredovati naslednje podatke:

1. davčno številko;
2. oznako poslovnega prostora iz 4. člena tega internega akta, način izstavljanja računov in način njihovega davčnega potrjevanja (odslej tudi Akt);
3. identifikacijsko oznako stavbe ali dela stavbe, iz 4. člena tega Akta, kjer se nahajajo poslovni prostori zavezanca (številke katastrskih občin, številke stavb in številke delov stavb);
4. naslov poslovnega prostora, iz 4. člena tega Akta, v katerem zavezanec izdaja račune;
5. vrsto premičnega poslovnega prostora, iz 4. člena tega Akta,

v katerem zavezanec izdaja račune;
6. datum začetka veljavnosti podatkov, ki se sporočajo.

3. člen

Odgovorna oseba podjetja/družbe je dolžna davčnemu organu sporočiti podatke o vseh spremembah podatkov iz 2. člena tega Akta, ki se nanašajo na spremembe poslovnega prostora. Spremembe podatkov FURS-u sporoči najkasneje **en delovni dan pred začetkom uporabe spremenjenih podatkov**. Če podjetje/družba preneha uporabljati posamezni poslovni prostor, je odgovorna oseba davčnemu organu dolžna sporočiti podatke o zaprtju poslovnega prostora. Na enak način je davčnemu organu dolžna javiti tudi podatke in vse spremembe glede proizvajalca oziroma vzdrževalca programske opreme.

4. člen

Odgovorna oseba podjetja/družbe določi vrsto in oznako poslovnega prostora poslovnega prostora, številko katastrske občine, številko stavbe (ali dela stavbe) takole:

Vrsta poslovnega prostora	Oznaka poslovnega prostora	Oznaka vrste poslovnega prostora	Naslov	Številka katastrske občine	Številka stavbe	Številka dela stavbe
Delavnica	DE1	-	Vransko 160, 3305 Vransko	1012 VRANSKO	332	15/3
Premična stojnica	PS 1	A	-	-	-	-

Če podjetje/družba izdaja račune tudi v premičnih objektih (npr. prevozno sredstvo, premična stojnica), se pod vrsto poslovnega prostora vpiše oznaka A. Če ima podjetje/družba objekt na stalni lokaciji (npr. stojnica na tržnici, kiosk) se pod vrsto poslovnega prostora vpiše oznaka B. Če se izdaja račune le preko posamezne elektronske naprave za izdajo računov ali s pomočjo vezane knjige računov (VKR), se pod vrsto poslovnega prostora vpiše oznaka C. Ta oznaka velja tudi v

primerih, ko podjetje/družba ne uporablja drugega poslovnega prostora.

5. člen

S tem členom se določa način evidentiranja računov preko Vezane knjige računov (VKR) v posameznem poslovnem prostoru in način dodeljevanja zaporednih številke računov:

Oznaka poslovnega prostora –enote	Oznaka blagajniške listine	Način dodeljevanja številke računov
DE1	VKR	1 do n
PS1	VKR	1 do n

Zaporedne številke računov začnejo teči z začetkom koledarskega leta, na dan 1. januarja od zaporedne številke 1 do zaporedne številke »n«, ki se konča na 31. decembra tekočega leta.

6. člen (neobvezen člen)

Odgovorna oseba, ki jo za to zadalži odgovorna oseba podjetja/družbe (računovodski servis, nosilec dejavnosti, druga oseba) je dolžna **najmanj vsakih 10 delovnih dni po izdaji posameznega računa iz VKR**, vnesti podatke o izdanem računu iz VKR obrazca v sistem MINI BLAGAJNA pri FURS-u.

9. člen (neobvezen člen)

Odgovorna oseba podjetja/družbe je dolžna na vidnem mestu v poslovnem prostoru in/ali na elektronski napravi za izdajanje in potrjevanje računov objaviti obvestilo o obveznosti izdaje računa in izročitve kupcu ter dolžnosti kupca, da prevzame in zadrži izdani račun.

10. člen

Ta akt začne veljati 2. januarja 2016. 5. in 6. člen tega akta prenehata veljati 31. 12. 2017.

Ljubljana 25. 11. 2015

Janez Novak

Zdenka Bedekovič,
strokovna svetovalka

Nov interventni ukrep na področju trga dela

Zakon o interventnem ukrepu na področju trga dela (ZIUPTD) je začasna spodbuda za zaposlovanje starejših brezposelnih oseb. Ta je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 90/2015. Delodajalec, ki v obdobju od 1. januarja 2016 do 31. decembra 2017 sklene pogodbo o zaposlitvi z brezposelno starejšo osebo za določen ali nedoločen čas, je oproščen plačila prispevkov delodajalca. Brezposelna oseba mora biti starejša od 55 let in najmanj šest mesecev pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi prijavljena v evidenci brezposelnih oseb. V takšnem primeru je delodajalec za prvih 24 mesecev zaposlitve oproščen plačila vseh prispevkov delodajalca (16,1 % od osnove za prispevke).

Do oprostitve plačila prispevkov delodajalca je upravičen delodajalec, ki:

- zadnje tri mesece pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z brezposelno osebo, starejšo od 55 let, ni začel postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi ali odpovedal pogodbe o zaposlitvi delavcem iz poslovnih razlogov,
- pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z brezposelno osebo, starejšo od 55 let, ni imel blokiranega transakcijskega računa 30 ali več zaporednih dni in
- je v zadnjih šestih mesecih pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z brezposelno osebo, starejšo od 55 let, redno izplačeval plače in plačeval obvezne prispevke za socialno varnost zaposlenih. Navedena oprostitvev plačila prispevkov delodajalca ni združljiva z naslednjimi spodbudami za zaposlovanje:
 - iz drugega odstavka 5. člena Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2017,
 - na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo iz 27. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,
 - iz prvega odstavka 39. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela ter
 - iz 74. člena Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov.

Če delodajalec izpolnjuje zgoraj navedene pogoje za oprostitvev plačila prispevkov delodajalca od dohodkov iz delovnega raz-

merja delavcu, zaposlenemu pod pogoji iz ZIUPTD, uveljavlja to ob obračunu prispevkov za socialno varnost. Tega opravi v obračunu davčnega odtegljaja (REK-1 obrazcu), ki ga predloži davčnemu organu ob izplačilu dohodkov iz delovnega razmerja. V tem primeru delodajalec osnovo za prispevke delavcev, starejših od 55 let, za katere uveljavlja oprostitev plačila prispevkov po ZIUPTD, vpiše v polje: »314 Osnova za prispevke-zaposleni po ZIUPTD in zaposleni po ZIUPTD«. Od te osnove se prispevki delodajalca samo obračunajo, ne pa tudi plačajo. Podatki o teh prispevkih se vpišejo samo v stolpec **obračunani**. Za takšnega delavca je treba označiti tudi polje »A022 delavec, za katerega delodajalec uveljavlja oprostitev plačila prispevkov po ZIUPTD-SV ali po ZIUPTD« na individualnem REK obrazcu.

Skladno s 3. členom zgoraj omenjenega zakona se od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2017 ne uporablja določba 156. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ZPIZ-2. V navedenem obdobju se uporablja le oprostitvev plačila prispevkov za zaposlene, starejše od 55 let, določene v 2. členu ZIUPTD, medtem ko je predpisana olajšava po 156. členu ZPIZ-2 začasno odložena. Glede na pojasnilo Ministrstva za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti RS delodajalec, ki je bil upravičen do olajšav po 156. členu ZPIZ-2 do 31. 12. 2015 in ki ne izpolnjuje pogojev iz 2. člena ZIUPTD, začasno od 1. 1. 2016 ne more uveljavljati olajšav po 156. členu ZPIZ-2. To olajšavo lahko uporabi le še za izplačilo plače za december 2015, ki bo izplačana v mesecu januarja 2016.

Naj opozorim, da se olajšava za zaposlovanje mladih po ZIUPTD (Uradni list RS, št. 63/2013), ki velja od leta 2013, z 31. 12. 2015 izteka. Namesto tega je bil sprejet nov interventni ukrep na področju trga dela, in sicer za zaposlovanje starejših, ki velja od 1. januarja do 31. decembra 2017.

Dopolnitev Zakona o minimalni plači

Novela Zakona o minimalni plači je začela veljati 17. decembra 2015. Ta je iz minimalne plače izvzela nekatere dodatke, ki so bili do sedaj del minimalne plače.

V Uradnem listu RS, št. 92/2015 je bil objavljen dopolnjen Zakon o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10), ki velja od leta 2010. V minimalno plačo se ne všteta:

- dodatek za nočno delo,
- dodatek za delo v nedeljo,
- dodatek za delo na praznike in dela proste dneve po zakonu. Zgoraj naštetih dodatki se po novem tako prištevajo k znesku minimalne plače. Višina teh dodatkov je določena v kolektivni pogodbi v nominalnem znesku ali v odstotku od osnovne plače za polni delovni čas oziroma postavke. Dodatki se obračunavajo le za čas, ko je delavec delal v pogojih, zaradi katerih mu ta dodatek pripada. Spremembe pri obračunavanju minimalne plače veljajo za plačilo dela, opravljenega od 1. januarja 2016. Torej zakonsko določbo je treba upoštevati pri plači za januar 2016.

Za kršenje zakona so predpisane globe, in sicer kazni od 3000 € do 20.000 €. Za manjše delodajalce, ki zaposlujejo deset oseb ali manj, od 1500 € do 8000 €. Prav tako pa tudi za odgovorne osebe pri delodajalcu, in sicer z globo od 1000 € do 2000 €.

mag.
Boštjan J. Turk

Sodna praksa Garancija za brezhibno delovanje stvari

Garancijo za brezhibno delovanje stvari je potrebno razlikovati od odgovornosti za stvarne napake, čeprav je obema pravnima institutoma skupno predvsem to, da sta namenjena zaščititi potrošnika.

Garancijsko odgovornost (garancijo za brezhibno delovanje stvari) sicer urejata dva zakona, in sicer Obligacijski zakonik in Zakon o varstvu potrošnikov, pri čemer ima slednji v odnosu do prvega značaj specialnega predpisa (*lex specialis*), kar pomeni, da v primeru različnih določb prevlada nad njim. Garancija po zakonu o varstvu potrošnikov je vsaka obveznost, ki jo podjetje prevzame do potrošnika, in s katero se zaveže, da potrošniku brezplačno popravi ali zamenja blago, vrne kupnino ali zagotovi drugo sredstvo, kadar blago ne deluje brezhibno ali nima lastnosti, navedenih v garancijskem listu ali oglaševalskem sporočilu.

Poleg tega garancija dajalca garancije pravno zavezuje pod pogoji, določenimi v garancijskem listu in oglaševalskem sporočilu. Pravice iz naslova garancije pa lahko potrošnik uveljavlja tudi proti prodajalcu.

Po obligacijskem zakoniku pa velja, da v primeru, če je prodajalec kakšnega stroja, motorja, aparata ali drugih podobnih stvari, ki sodijo v tako imenovano tehnično blago, izročil kupcu garancijski list, s katerim proizvajalec jamči za brezhibno delovanje stvari v določenem času, šteto od njene izročitve kupcu, stvar pa ne deluje brezhibno, lahko kupec zahteva tako od prodajalca kot tudi od proizvajalca, da jo v primernem roku popravi ali, če tega ne stori, da mu namesto nje izroči stvar, ki brezhibno deluje.

Za vse trgovce je pomemben podatek, da je pri uveljavljanju garancije uveljavljen sistem *subsidiarnosti*, kar pomeni, da mora kupec svoje zahteve proti prodajalcu uveljavljati po vrstnem redu. Kupec je torej dolžan najprej zahtevati odpravo napake (popravilo) oziroma, če popravila ne dobi v primernem roku, nadomestitev z brezhibnim izdelkom, šele

za tem, to je, če mu garant ne popravi napake oziroma mu ne nadomesti izdelka z brezhibnim izdelkom, pa lahko zahteva znižanje kupnine oziroma lahko odstopi od pogodbe.

Prodajalec ima na voljo 45 dni, da izdelek, ki ne deluje brezhibno, popravi. Če ga ne popravi, ima na voljo še 45 dni, da ga zamenja. Šele, če ga ne zamenja niti v tem roku (po 90 dneh od uveljavljanja garancije), lahko kupec zahteva tudi znižanje kupnine ali pa odstopi od pogodbe.

Kot sem omenil že zgoraj, pa je potrebno ločevati med garancijsko odgovornostjo in odgovornostjo za stvarne napake stvari. Predvsem je potrebno vedeti, da se garancija ne nanaša na vse trgovce (in seveda proizvajalce), ampak le na tiste, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in prodajo tehničnega blaga.

Garancijo pa lahko potrošnik uveljavlja le za izdelke, za katere je obvezna garancija – te izdelke izrecno omenja tako imenovani Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje in za tiste, za katere je bila izdana prostovoljna garancija. Za drugo vrsto blaga, ki se ne uvršča v to kategorijo, pa se kupce štiti preko instituta odgovornosti za stvarne napake.

Druga pomembna razlika med odgovornostjo za stvarne napake in garancijo je v tem, da lahko pri stvarni napaki kupec uveljavlja odgovornost le proti **prodajalcu**, medtem ko lahko pri garanciji odgovornost uveljavlja **tako proti prodajalcu kot proti proizvajalcu (oziroma uvozniku)**, njuna odgovornost pa je pri tem solidarna, kar pomeni, da lahko kupec odgovornost uveljavlja bodisi proti enemu bodisi proti drugemu.

V zvezi z garancijsko odgovornostjo je sodna praksa postregla z nekaj zelo zanimivimi primeri. Tako je denimo Vrhovno sodišče RS v zadevi VSL I Cp 626/2004 z dne 18. 4. 2007 v primeru, ko je šlo za konkurenco odgovornosti za stvarne napake in garancije za brezhibno delovanje stvari, odločilo, da uveljavljanje garancije ne more pomeniti za kupca obenem tudi izgube pravice do sankcij iz naslova odgovornosti za stvarne napake – da zato, ker je kupec že uveljavljal garancijo, nima tudi pravice do izbire med sankcijami v zvezi s stvarnimi napakami.

Zelo zanimivo sodbo v zvezi s posebno obliko garancije – tako imenovane garancije na zadovoljstvo, ki je sicer oblika prostovoljne garancije, je izdalo Vrhovno sodišče RS v zadevi VSL0074421 z dne 13. 9. 2012, in sicer je odločilo, da je garancija na zadovoljstvo, ki jo je izdal prodajalec pri prodaji naprave za zračenje prostorov na samem računu, še dodatno, poleg obvezne garancije za brezhibno delovanje naprave, take narave, da lahko na njeni podlagi kupec iz kateregakoli razloga vrne napravo prodajalcu in zahteva vračilo kupnine ter demontažo naprave. Obseg in vsebina prostovoljne garancije za razliko od obvezne garancije namreč ni zakonsko predpisana, ampak je zaveza prodajalca pri njej v celoti odvisna od tega, kar je ta v njej zapisal (oziroma obljubil) kupcu – v konkretnem primeru je to kupčevo zadovoljstvo, ki pa v konkretnem primeru ni bilo podano.

mag. Nataša Cankar,
odvetnica

Kako čim bolj enostavno doseči plačilo neplačanega računa

Zaradi razmer na trgu se vedno pogosteje zgodi, da je storitev opravljena ali kupljeni predmet dostavljen, račun pa ni plačan ali vsaj ni plačan v celoti. **Kaj storiti v takšnem primeru?** Nedvomno ste se s tem že srečali in imate za takšne primere tudi vsak svojo rešitev. V tem prispevku bom predstavila nekaj postopkov, ki vam bodo morda ponudili še kakšno pot.

Primeri neplačila, na katere naletite obrtniki pri svojem delu, se zelo razlikujejo. Izkušnje pri delu v moji odvetniški pisarni kažejo, da je mogoče pričakovati vse: od delno neplačanega posameznega manjšega računa (samo nekaj deset evrov) do velike vsote, ko ni plačano delo, trajajoče nekaj mesecev, in niso povrnjeni niti stroški za material ter delovna sredstva. Takšna raznolikost primerov neplačila zahteva tudi njihovo različno obravnavo. Tožba ali sodni postopek, ki se morda še splača, kadar gre za večjo in bolj zapleteno zadevo, nima smisla, če gre za delno neplačilo manjšega računa, kjer je že sodna taksa višja kot pa neplačani znesek. **Glede na to je koristno v vsakem posameznem primeru premisliti, koliko različnih poti imate na voljo, da bi dosegli plačilo.** Pametno je pretehtati (tudi preračunati), katera se vam glede na porabo časa in denarja najbolj izplača.

Postopki, ki jih bom navedla v nadaljevanju, so razvrščeni od najbolj neformalnega in nezapletenega do najbolj uradnega.

1. Opomin

Ta način gotovo že poznate, ker je med najpogosteje uporabljenimi. Neplačniku pošljete pisni opomin z vsemi bistvenimi podatki o zadevi oziroma o delu, ki ste ga zanj opravili. Opominu priložite kopijo izdanega računa. Vsebuje naj poziv naročniku, da v določenem roku plača opravljeno delo ali vam odgovori, zakaj meni, da računa ni dolžan plačati. **Včasih zaleže že takšno dodatno opozorilo**, ker gre le za to, da vaš naročnik morda še ni imel na voljo sredstev za plačilo ali pa je pomotoma spregledal rok plačila. Morda je mislil, da nimate urejene evidence o naročilih in ga zato ne boste mogli pravilno terjati. Kadar gre le za takšne zadeve, lahko zaleže že dovolj natančno sestavljen opomin k plačilu. Pri sestavi opomina vam po potrebi lahko pomaga tudi ustrezno usposobljena oseba, odvisno pač, za kako zapleteno zadevo gre.

2. Pogajanja

Ta način pride v poštev predvsem, če gre za poslovnega partnerja, s katerim že nekaj časa sodelujete in doslej pri poslovanju niste imeli večjih težav. Če gre za stranko, za katero ste delali le enkrat, ta pristop navadno ni smiseln. Naročnika opozorite na to, da je rok za plačilo že potekel ter naj račun čim prej plača ali pa navede, zakaj meni, da tega ni dolžan storiti. Če gre za resnega poslovnega partnerja, vam bo na to odgovoril in vsaj približno pojasnil svoje stališče. Ko vam

bo predstavil svoje razloge, skušajte v pogovoru najti za oba sprejemljivo rešitev.

3. Mediacija

Mediacija je način reševanja sporov, pri katerem se osebi odločita, da bosta za pomoč pri reševanju svojega spora zaprosili tretjo nepristransko osebo. Je posebej strukturiran postopek, katerega namen je pripeljati obe stranki do sporazumne rešitve, ki jima najbolj ustreza. Prednost mediacije pred pogajanjem je v tem, da zadevo vodi tretji, ki ni na strani nobene od strank, informacije, ki mu jih posreduje ena od strank, pa prenese drugi stranki le, če to prva stranka dovoli. Vsaka stranka mu zato lahko zaupa realne težave, ki so nastopile v njenem poslovanju, brez skrbi oziroma strahu, da bo za to izvedela nasprotna stranka. Mediator je zavezan k zaupnosti in teh informacij ne bo prenesel dalje, jih bo pa lahko upošteval, ko bo strankama pomagal pri iskanju sporazuma. Na tak način bo lažje oblikoval takšno končno rešitev njunega spora, ki bo najbolj v korist obeh.

Zlasti pri podjetnikih so informacije o njihovem poslovanju pogosto občutljive narave in jih ne želijo izdati drugi stranki. Naročnik, ki ni plačal računa, tega npr. ni storil zato, ker je trenutno v likvidnostnih težavah. Pričakuje večji priliv sredstev, s katerimi bo lahko uredil zadeve za nazaj, a trenutno zaradi nasedlega posla ali zgrešene naložbe nima nobenih sredstev. Tak naročnik bo pogosto težko povedal poslovnemu partnerju, s katerim že dlje sodeluje in ga ceni, da je sprejel napačno poslovno odločitev, saj bi s takšnim priznanjem lahko nanj naredil slab vtis. Laže pa bo to zaupal mediatorju, ki tega ne bo povedal nasprotni stranki, temveč bo brez posebnih pojasnil vodil mediacijo tako, da bo končni sporazum predvideval plačilo računa čez dlje časa, pa morda z dodatnimi obrestmi ali kako drugo ugodnostjo za nasprotno stranko, ki je bila pripravljena počakati.

V okviru mojega mediatorskega delovanja na Okrajnem sodišču v Ljubljani in v več mediatorskih združenjih se je pogosto izkazalo, da lahko prav takšne informacije, zaupane le meni kot mediatorji, odločilno prispevajo k ugodni rešitvi spora. Če bi se stranki pogajali neposredno, jih druga drugi najverjetneje ne bi povedali.

Pri uporabi tega načina reševanja sporov je sicer potrebna **določena mera previdnosti**. V našem prostoru obstaja mnogo oseb, ki so registrirane za opravljanje mediacije, pa žal nimajo potrebnega strokovnega znanja. **Če se boste odločili za to pot, je zelo koristno preveriti, ali ima mediator, ki ste ga izbrali, potrebne strokovne kompetence.** Ali se torej redno izobražuje, ali deluje v katerem od državno potrjenih mediacijskih programov, kjer vsakoletno preverjajo njegovo uspešnost in strokovnost (je npr. mediator, ki opravlja tudi sodišču pridruženo mediacijo), je član katerega od priznanih mediacijskih združenj ali centrov in posledično zavezan k spoštovanju strokovnega in etičnega kodeksa (je npr. član Društva mediatorjev Slovenije), kakšne izkušnje so imele z njim druge stranke, itn. Le ustrezno usposobljena oseba vam bo namreč lahko brez zapletov pomagala uresničiti namen, ki ga zasledujete.

4. Sodna izvršba na podlagi verodostojne listine (računa)

Ta način uveljavitve neplačanega računa je sicer dokaj enostaven, a hkrati navadno pomeni, da so se razmere v poslovnem odnosu zaostriale že do te mere, da si predlagatelj postopka želi le še plačilo svojega računa, ne predvideva pa več prihodnjega sodelovanja. Morda je najbolj uporaben takrat, kadar ne plača računa stranka, od katere ne pričakujete nadaljnjih naročil ali prihodnjega sodelovanja. Gre za **sodni postopek**, ki se začne z vložitvijo elektronskega predloga za izvršbo. V njem so navedeni podatki obeh strank, višina dolga in morebitnih obresti, nastali stroški ter verodostojna listina, ki dokazuje obstoj dolga (račun). Sodišče na podlagi tega predloga izda sklep o izvršbi ter ga vroči nasprotni stranki. Če nasprotna stranka (naročnik) ne ugovarja, sodišče poseže na njeno premoženje do višine izkazanega dolga ter zaseženo nakaže predlagatelju, ki se tako takoj poplača. Stroške takšnega postopka mora sicer sprva založiti predlagatelj, a nazadnje jih mora tudi zanj plačati nasprotna stranka, saj se stroški postopka izterjajo skupaj z dolgom.

Tudi ta uradni način ima **določeno slabost**. Če naročnik ugovarja (lahko navede samo, zakaj meni, da ni dolžan), se postopek zaplete in podaljša, ker preide pred drugo sodišče ter se vodi naprej kot redni pravdni postopek. Kadar se boste odločili za izvršbo na podlagi verodostojne listine, morate tako vselej računati z možnostjo, da bo nasprotna stranka vložila ugovor in s tem sprožila pravdni postopek, v katerem boste morali utemeljenost svojega računa dokazati, najverjetneje pa boste rabili tudi pravnega zastopnika (odvetnika). **Zato kaže že ob vložitvi predloga za izvršbo na podlagi verodostojne listine premisliti, komu boste zaupali zadevo, če pride do tega.**

Če predlog za izvršbo na podlagi verodostojne listine vloži ena oseba, kasnejši postopek pa vodi druga, boste morali namreč dvakrat razlagati isto zadevo dvema različnima osebama, kar vam lahko tudi nekoliko zviša stroške izterjave. Naslednja težava pri tem postopku je možnost, da je vaš nasprotnik v stečajni ali osebni stečaj. V tem primeru je verjetnost poplačila majhna, tudi če v postopku v celoti uspete.

5. Vložitev tožbe

Ta način, kako priti do poplačila, je med vsemi predstavljenimi **najbolj formaliziran**. Če plačila ni mogoče doseči drugače, vam vedno ostane možnost, da plačilo zahtevate v rednem sodnem postopku, torej z vložitvijo tožbe. V tožbi morate podrobno opisati dejansko stanje zadeve, postaviti pravilen zahtevek ter navesti pravno podlago svojega zahtevka. Po vložitvi se tožba posreduje v odgovor nasprotni stranki, ki lahko razloži, zakaj meni, da ni dolžna plačati. Nato pa se izvede celoten postopek dokazovanja, ki se zaključí z izdajo sodbe. Ko ste dosegli sodbo in je ta postala pravnomočna, lahko na njeni podlagi predlagate izvršbo. Sodišče v tem primeru zaseže nasprotni stranki toliko, kolikor je potrebno, da se poplača vaš dolg in stroški, ki ste jih imeli s postopkom. V nasprotju s prejšnjim načinom (4.) nasprotna stranka v postopku izvršbe ne more več ugovarjati, da ni dolžna, saj je njen dolg ugotovljen s pravnomočno sodbo. **Če s tožbo uspete, je dolžna vaše in svoje stroške sodnega**

postopka kriti nasprotna stranka (če ne uspete, nosite njene in svoje stroške vi).

V sedanjem času postaja vedno večja težava to, da dolžniki nimajo premoženja, na katerega bi mogli poseči z izvršbo. Takrat vam žal ne pomaga noben postopek. Obstajajo pa primeri, ko se vam bo tožba izplačala tudi, če nasprotna stranka trenutno nima premoženja, iz katerega bi se lahko poplačali. Če dosežete ugodilno sodbo v rednem postopku, lahko namreč predlagate izvršbo na premoženje nasprotne stranke v času desetih let od pravnomočnosti sodbe. Ta način je zato koristen, če ima nasprotna stranka dovolj premoženja, pa tudi kadar nasprotna stranka morda ob izdaji sodbe nima premoženja, pričakujete pa lahko, da ga bo pridobila v naslednjih letih, ko bo vaša sodbo še vedno mogoče izvršiti. **Prednost tega načina je, da lahko poplačilo na podlagi sodbe uveljavljate dlje časa** (deset let od pravnomočnosti), poleg tega pa vam v vmesnem času tečejo zakonske zamudne obresti tako od neplačanega računa kot od priznanih stroškov postopka, ki vaša terjatev ustrezno valorizirajo. Zadnji navedeni postopek je tudi najbolj dolgotrajen, zato je včasih koristno pred vložitvijo tožbe poizkusiti s katerim od prej opisanih postopkov. Ti navadno rezultate pokažejo prej. Poleg naštetih obstaja seveda še več drugih možnih načinov reševanja sporov (npr. arbitraža, med-arb postopki, zgodnja nevtralna ocena itn.). Ker pa se ti običajno uporabljajo le, kadar gre za dokaj visoke zneske in se strankama splača za pravo rešitev porabiti več časa in tudi denarja, jih na tem mestu nisem predstavila.

Sodobno poslovanje poteka hitro in zahteva sprotno odzivanje na dogodke. Pogosto je težko najti čas za izterjavo plačila, ki bi moralo biti izvedeno že samo po sebi, brez vsakih težav. Kljub temu pa si je v takem primeru **zelo koristno vzeti nekaj časa za premislek ali posvet, kako se zadeve lotiti**, ker vam to lahko prihrani precej težav kasneje. Takojšnje ukrepanje ob neplačilu vam lahko olajša izterjavo, če bo moralo priti do nje.

Ker se primeri neplačil lahko med seboj zelo razlikujejo, kot smo opozorili že v začetku, se je, preden ukrepate, **smiselno posvetovati s strokovnjakom**, ki pozna in obvlada vse zgoraj naštetne načine reševanja sporov. Le taka oseba bo namreč lahko rešitev ustrezno prilagodila vašemu problemu in vam pravilno svetovala, po kateri poti boste najhitreje in najbolj gotovo dosegli želeni cilj. Med odvetniki, ki sledijo in se prilagajajo novejšim trendom poslovanja, je znanje o vseh različnih možnostih reševanja sporov in njihovi primernosti za posamezno zadevo vedno bolj prisotno.

V zadnjem času je neplačevanje računov kljub kvalitetno opravljenemu delu ali storitvi žal vedno bolj pogosto. Če se boste odločili, da si za izterjavo poiščete strokovno pomoč, si kaže za izpeljavo vseh postopkov **premišljeno izbrati enega zastopnika**. Taka oseba bo zaradi daljšega sodelovanja že dobro seznanjena z vašimi okoliščinami, pa tudi z vašim načinom poslovanja in izdajanja računov, zato vam ne bo potrebno vedno znova razlagati svojega načina dela in zaračunavanja. Hitreje in bolj enostavno se boste sporazumeli za tisto pot izterjave, ki bo za vas najbolj ugodna.

Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah širše ravni za JANUAR 2016

Opomba: naslovi kolektivnih pogodb so zapisani s ključnimi besedami

1. IZHODIŠČNE PLAČE Vir: Uradni listi, KP po dejavnostih

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV.	V.	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VIII.	IX.	Uradni list RS
grafična		420,85	462,94	513,44	576,56	656,53	753,32	-	854,33	-	1.182,59	1.426,68	51/98, 64/01, R: 24/04, 103/04, 79/05, 95/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08
knjigotrska		401,36	461,56	521,77	581,97	682,31	882,99	-	1.043,54	-	1.324,49	1.525,17	
založniška		432,13	496,95	561,77	626,59	734,62	950,69	-	1.123,54	-	1.426,03	1.642,09	43/00, 77/00, 24/01, 46/01, 78/01
časopisna, inf.-revijalna		447,51	514,64	581,76	648,89	760,77	984,52	-	1.163,53	-	1.476,78	1.700,54	R: 33/04, 117/04, 79/05, 95/06, 118/06, 10/07, 93/07, 35/08, 97/08, 8/10, 55/11, 17/12, 63/13
železnice		329,59	362,55	405,40	451,54	510,86	609,74	-	692,14	-	823,98	988,77	95/07
komunala		469,62	511,64	566,25	662,89	721,70	956,96	1.057,79	1.183,83	1.309,87	1.519,94	1.814,02	43/15
nepremičnine - 1		329,59	362,55	405,40	481,20	527,34	711,91	-	889,89	-	1.153,57	1.384,28	
nepremičnine - 2		354,30	389,73	435,79	517,28	566,88	765,29	-	956,61	-	1.240,05	1.488,06	9/98, 35/00, R: 78/03, 117/04, 87/05
nepremičnine - 3		379,03	416,93	466,21	553,38	606,45	818,70	-	1.023,38	-	1.326,61	1.591,93	

2. NAJNIZŽJE OSNOVNE PLAČE

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2.	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
kmetijstvo na uro		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36/11, 107/11, 109/12
gozdarstvo (A) na uro		690,78 3,97	709,92 4,08	727,32 4,18	772,56 4,44	-	870,00 5,00	-	1.024,86 5,89	-	1.153,62 6,63	-	-	1.365,90 7,85	1.628,64 9,36	16/05, podpis, 9.9.05 (ni v Ur.l.RS), 37/06, 19/08, 99/08, 30/09, 46/10, 12/13, 25/14, 44/15
gozdarstvo (B) na uro		690,78 3,97	802,14 4,61	908,28 5,22	969,18 5,57	-	1.019,64 5,86	-	1.066,62 6,13	-	1.311,96 7,54	-	-	1.555,56 8,94	1.854,84 10,66	
premogovništvo		433,65	533,35	574,70	635,85	-	701,50	-	834,56	-	1.027,71	-	-	1.354,27	1.596,40	44/96, R: 73/03, 100/04, 81/05, podp. 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15, 88/15
tekstil		433,26	462,84	504,60	553,32	-	614,22	-	725,58	-	817,80	-	-	-	-	18/14, 24/14, 25/14
lesarstvo		428,78	468,11	515,83	568,40	-	635,29	-	746,38	-	840,72	-	-	-	-	132/06, P: 28/07, R: 66/07, 32/08, R: 36/09, 34/10, 22/11, 26/12, 30/13, 24/14, 25/14, 6/15, 61/15
kemična - 1		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kemična - 2		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37/07, R: 38/07, 95/07, R: 89/08, 104/09
kemična - 3		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	RV: 73/10, 109/10, 107/11, 25/13, 55/13
papirno in papirno-predel. dejavnost		428,50	486,30	544,24	602,09	-	703,68	-	910,61	1.076,18	1.365,93	-	-	1.572,89	-	110/13, 35/14
nekov. rudnine		501,00	557,00	618,00	691,00	-	779,00	-	876,00	949,00	1.065,00	-	-	1.348,00	-	55/13, 6/14, 24/14, 16/15
kovins. ind. na uro		511,56 2,94	558,54 3,21	617,70 3,55	704,70 4,05	-	769,08 4,42	-	897,84 5,16	-	1.049,22 6,03	-	-	1.198,86 6,89	1.416,36 8,14	108/05, 97/06, 90/07, 33/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 84/11, 51/13, 35/14, 6/15, 80/15
elektroind. na uro*		553,74 3,18	566,16 3,25	621,18 3,57	699,27 4,02	-	761,39 4,38	-	887,40 5,10	-	1.031,16 5,93	-	-	1.178,47 6,77	1.386,12 7,97	108/05, 95/06, R: 71/07, 82/07, 32/08, 70/08, 47/09, RV: 75/09, 10/10, 84/11, 104/11, 32/13, 26/15
kov. mat., liv. na uro		513,30 2,95	567,24 3,26	624,66 3,59	715,14 4,11	-	779,52 4,48	-	908,28 5,22	-	1.063,14 6,11	-	-	1.216,26 6,99	1.433,76 8,24	14/06, 87/06, 76/07, 46/08, 70/08, RV: 53/09, 10/10, 70/11, 84/11, 70/12, 59/13, 78/14

Bruto v €	TR	I.	II.	III.	IV/1	IV/2	V/1	V/2	VI/1	VI/2	VII/1	VII/2	VII/3	VIII.	IX.	Uradni list RS
elektrogosp.		432,83	502,31	544,00	623,90	-	693,38	-	821,92	-	1.037,30	-	-	1.457,66	1.648,73	38/96, 45/96, R: 29/03, 100/04, 81/05, podpis, 25.7.06 (ni v Ur.l.RS), 105/07, 45/15
gradbena		450,00	499,46	553,58	613,33	650,54	724,95	770,05	811,76	940,29	962,84	1.082,35	1.165,78	1.290,93	-	101/15
trgovina		492,12	511,00	541,36	594,38	-	662,53	-	776,16	-	925,67	-	-	-	-	111/06, ...24/14, 24/14, 38/14, 50/14, 79/14, 48/15
gostinstvo		474,30	510,00	571,20	632,40	-	703,80	-	836,40	-	938,40	-	-	1.101,60	-	109/11, 99/12, 110/13, 43/14, 48/15
cestno gospodarstvo		405,41	441,97	489,47	540,65	-	606,11	-	723,43	-	821,18	899,40	-	977,60	1.173,12	135/04, R: 50/05, R: 87/05, 89/05, R: 97/05, odstop: 91/06, 111/06, 19/07, 7/08, 22/08, 103/08
cestno potniški promet		408,90 2,35	424,56 2,44	494,16 2,84	548,10 3,15	-	614,22 3,53	-	725,58 4,17	-	817,80 4,70	-	-	-	-	6/07, 99/08, nova KP 35/09, 46/09, 88/09, 95/09, 4/10, 3/11, 14/12, 52/12, nova KP: 7/14, 3/15
poštna		562,02 3,23	621,18 3,57	650,76 3,74	722,10 4,15	-	803,88 4,62	-	922,20 5,30	1.146,66 6,59	1.174,50 6,75	-	-	1.207,56 6,94	1.433,76 8,24	50/03, 94/04, 61/05, 84/08, 91/09, 74/14, 90/14, 6/15
banke		-	-	-	653,68	-	745,22	-	931,51	-	1.164,39	-	-	1.397,26	1.676,73	5/11, 14/13, 4/14, 95/14
zavarovalstvo		362,53	416,91	471,29	507,54	-	587,30	-	725,06	-	888,20	-	-	1.123,84	1.268,86	24/11
drobno gospod.		557,38	635,42	713,42	802,61	-	897,37	-	1.070,16	-	1.215,08	-	-	1.449,16	1.739,00	94/10, 58/11
obrt, podjetništvo		586,92	610,17	641,65	656,37	-	695,97	-	797,83	-	933,63	-	-	1.046,79	-	73/08, 55/10, 100/11, 99/12, 92/13, 16/14, 59/14, 28/15

3. KP dejavnosti, ki ZNESKOV USKLADITVE še niso vključile v sistem plač

KP	JANUAR 2016
Zavarovalnice	59,88
Nepremičnine – 1, 2, 3	49,87

Okrajšave: Oznaka KP = oznake kolektivnih pogodb, zapisane v prvi koloni, so povzete iz UL RS, št. 87/04, str. 10656; TR = tarifni razred; P = v Uradnem listu objavljeni popravek; odp. = odpoved KP; če ni objavljene številke UL RS, odpoved ni bila uradno objavljena; R = razloga komisije za razlago kolektivne pogodbe; **R** označena s krepkim tiskom, se nanaša na (ne)uporabnost določb kolektivne pogodbe zaradi uveljavitve Zakona o delovnih razmerjih; RV = razširjena veljavnost

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - december 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR	Prehodni davčni podračun	Referenca	65 % PP** 1.001,16	3,5 PP*** 5.390,88
1.540,25 EUR**				
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		155,18	835,59
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		88,60	477,09
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	243,78	1.312,68
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		63,67	342,86
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		65,68	353,64
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		5,31	28,57
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	134,66	725,07
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		1,00	5,39
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,00	5,39
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,00	10,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,40	7,55
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,60	3,23
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,00	10,78
Skupaj drugi prisp.			4,00	21,56
PRISPEVKI SKUPAJ			382,44	2.059,31

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

**Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2015 znaša 65 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 65 % od PP2014 1.540,25 = 1.001,16 eur

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.540,25 x 3,5 = 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15.01.2016; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVL, ki se odda po sistemu eDavki.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2016

na podlagi Pravilnika o določitvi olajšav in lestvice za odmero dohodnine za leto 2016 (Uradni list RS, št. 104/15).

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.021,34	16 %	
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	70.907,20	4.625,65	+ 41 % nad 20.400,00
70.907,20		25.333,60	+ 50 % nad 70.907,20

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2015 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	668,44	16 %	
668,44	1.700,00	106,95	+ 27 % nad 668,44
1.700,00	5.908,93	385,47	+ 41 % nad 1.700,00
5.908,93		2.111,13	+ 50 % nad 5.908,93

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2016:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	10.866,37	6.519,82
10.866,37	12.570,89	4.418,64
12.570,89		3.302,70

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih
nad	do	
	905,53	543,32
905,53	1.047,57	368,22
1.047,57		275,22

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava se davčna osnova zmanjša za 275,22 eura.

2. Osebne olajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	17.658,84	1.471,57

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobrazuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 2.477,03 evra.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 evra (mesečno za 147,44 evra) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.436,92	203,08

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje do 2.819,00 evra letno.

Minimalna plača	Znesek	Uradni list RS št.
Obdobje od 1.januarja 2015	790,73 EUR	6/2015
od 1. januarja 2014	789,15 EUR	7/2014
od 1. januarja 2013	783,66 EUR	8/2013
od 1. januarja 2012	763,06 EUR	5/2012
od 1. januarja 2011 do 31. decembra 2011	748,10 EUR	3/2011

Minimalna plača je mesečna plača za delo, opravljeno v polnem delovnem času. Zajema osnovno plačo, del plače za delovno uspešnost, del plače za poslovno uspešnost in dodatke. V minimalno plačo niso zajeta povračila stroškov v zvezi z delom (npr. povračilo za prehrano, prevoz na delo) in drugi osebni prejemki (npr. odpravnine, jubilejne nagrade). Delavec, ki dela krajši delovni čas, ima pravico do sorazmernega dela minimalne plače.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - za december 2015

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR				54 % PP**	3,5 PP***
Osnova za prispevke ZZ, če je BZO nižja od 60 % od 1.540,25 EUR*	Prehodni davčni podračun	Referenca		831,74	5.390,88
			924,15		
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%		128,92	835,59	
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		73,61	477,09	
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 D5-44008	202,53	1.312,68	
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%		58,78	342,86	
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		60,62	353,64	
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		4,90	28,57	
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 D5-45004	124,30	725,07	
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%		0,83	5,39	
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		0,83	5,39	
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 D5-43001	1,66	10,78	
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%		1,16	7,55	
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,50	3,23	
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 D5-42005	1,66	10,78	
Skupaj drugi prisp.			3,32	21,56	
PRISPEVKI SKUPAJ			330,15	2.059,31	

SPREMENBA POROČANJA ZA DOHODKE IZ DELOVNEGA RAZMERJA OD 1.1.2016 DALJE

Skladno z drugim odstavkom 32. člena Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja-ZMEPIZ-1 se je s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in obliki obračuna davčnih odtegljajev ter o načinu predložitve davčnemu organu določila tudi vrsta, oblika in način predložitve podatkov, ki so potrebni za oblikovanje prijave podatkov o osnovah v matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter sprememb teh podatkov, in so jih delodajalci, ki so plačniki davka, dolžni za delavce v delovnem razmerju sporočiti v obračunu davčnega odtegljaja. Na podlagi navedenega Pravilnika se tako s 1.1.2016 spreminja oblika poročanja za dohodke iz delovnega razmerja. Nova XML shema z razširitvijo iREK, ki bo veljavna od 1.1.2016, je objavljena na spletni strani beta.edavki.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Glede na določila 428. člena ZPIZ-2 se do določitve novega zneska pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ta prispevek plačuje v znesku, ki je določen v II. oziroma VII. točki Sklepa o določitvi prispevkov za posebne primere zavarovanja. Skladno s tem Sklepom znaša mesečni znesek pavšalnega prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje **od 1. aprila 2015 do vključno marca 2016 znaša prispevek za PIZ 32,20 EUR**. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic, so zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen na podlagi 10. točke 17. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ). Tretja alineja 2. točke 49. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju- ZZVZZ določa, da plačujejo prispevek za poškodbo pri delu in poklicno bolezen ti zavarovanci sami. Višina tega prispevka je od 1. februarja 2014 dalje določena v znesku 0,53 % povprečne bruto plače za oktober (55. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju - ZZVZZ) in 6,36 % od osnove v višini 25 % povprečne bruto plače v Republiki Sloveniji za mesec oktober predhodnega koledarskega leta (55. a člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju- ZZVZZ. Za obračunsko obdobje od januarja 2015 dalje plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic 32,72

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

*Povprečna mesečna bruto plača za leto 2014 (PP): 1.540,25 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2015 znaša 54 % zadnje znane povprečne letne plače; v marcu 2015 se znesek izračuna: 54% od PP2014 1.540,25= 831,74 EUR

***Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2); 1.540,25 x 3,5 = 5.390,88 EUR

Zavezanec plača prispevke do 15.01.2016; v enakem roku mora davčnemu organu predložiti obračun prispevkov na predpisanem obrazcu OPSVZ, ki se odda po sistemu eDavki.

Od 1. 10. 2011 velja nov način plačevanja davkov in prispevkov za socialno varnost. Več o tem si lahko preberete na spletni strani DURS http://www.durs.gov.si/si/aktualno/nov_nacin_placevanja_davkov_s_1_10_2011/.

OPOMBA: Za delavce v delovnem razmerju (14. člen ZPIZ-2), je najnižja osnova za plačilo prispevkov 52 % PP2014 1.540,25=800,93 EUR. V nasprotnem primeru je potrebno plačati razliko do minimalne osnove.

EUR do decembra 2015. Za obdobje od januarja 2016 dalje pa plačujejo osebe, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic (zavarovanci iz 10. točke 17. člena ZZVZZ), **prispevek v znesku (8,17 EUR+24,50 EUR)=32,67 EUR**. Prispevek plačujejo zavezanci mesečno do 15. v mesecu za pretekli mesec – ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu..

Zavarovalna podlaga 103 - Ureditev zavarovanj družbenikov družb in ustanoviteljev zavodov, ki niso poslovodne sebe
Zavarovalne podlage 103 ni več. Predhodno obdobje se je izteklo z mesecem septembrom.

Zavarovalna podlaga 104

Zavarovalna podlaga 104 po novem ne obstaja več. Zavarovati se je možno na podlagi 05 oziroma na drugi ustreznih zavarovalnih podlagi glede na status zavarovanca.

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV – JANUAR 2016

Vrsta prejemka	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010, 100/2011, 99/2012, 92/2013 in 16/2014)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	4,90 EUR na dan	6,12 EUR na dan
1.2.	če delavec dela 11 ur ali več na dan, mu pripada pravica do sorazmerno višjega povračila za prehrano med delom	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (6,12 EUR) prišteje še 0,76 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1. organiziran javni prevoz	delavec je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 70 % cene najcenejšega javnega prevoza	do višine stroškov javnega prevoza, če je mesto opravljanja dela vsaj en kilometer oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča
2.2. če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delojemalec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati	najmanj v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem do mesta opravljanja dela	v višini 0,18 EUR za vsak dopolnjen kilometer
3. Dnevnic za službena potovanja v RS		
3.1. nad 6 do 8 ur nad 8 do 12 ur nad 12 ur	6,20 EUR 8,50 EUR 17,00 EUR	7,45 EUR 10,68 EUR 21,39 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnic zmanjša za 15 %	se znesek dnevnic zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnic zmanjša za 10 %	se znesek dnevnic zmanjša za 10 %
4. Dnevnic za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94 s spremembami)		
4.1. nad 6 do 8 ur	črtana (Ur. list 51/2012)	črtana (Ur. list 51/2012)
4.2. nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino	75 % zneska po Uredbi za tujino
4.3. nad 14 do 24 ur	cel znesek po Uredbi za tujino	cel znesek po Uredbi za tujino
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	44 EUR	44 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolgarija, Romunija	32 EUR	32 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 10 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15 %
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90 % zneska po Uredbi za tujino	90 % zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju v Sloveniji		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer	0,37 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prevoz na službenem potovanju v tujini		
7. Prenoevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	v višini predloženega računa za prenočevanje, ki ga odobri delodajalec	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi

Vrsta prejema	Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo (KPOP) (Uradni list RS, št. 73/2008, 55/2010 in 100/2011)	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba) (Uradni list RS, št. 140/2006 in št. 76/2008)
8. Terenski dodatek		
terenski dodatek	4,00 EUR na dan	4,49 EUR na dan
9. Nadomestilo za ločeno življenje		
nadomestilo za ločeno življenje		334 EUR na mesec
10. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	798,64 EUR	najvišji znesek regresa za letni dopust, od katerega še ni potrebno obračunati prispevkov je 70% povprečne plače v RS za predpretekli mesec
11. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade	30 %, 50 % ali 70 % povprečne plače zaposlenih v RS za pretekle tri mesece delovna doba pri zadnjem delodajalcu Članu sindikata pripada dodatnih 10 %. Zahtevo za izplačilo višje jubilejne nagrade delavec uveljavlja s člansko izkaznico sindikata.	
za 10 let delovne dobe	458,72 EUR	460 EUR
za 20 let delovne dobe	764,53 EUR	689 EUR
za 30 let delovne dobe	1.070,34 EUR	919 EUR
za 40 let delovne dobe		919 EUR
12. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	v višini dveh povprečnih mesečnih plač delavca v zadnjih treh mesecih ali v višini dveh povprečnih plač v RS za pretekle tri mesece, če je to zanj ugodneje 3.058,10 EUR	4.063 EUR
13. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	1.529,05 EUR	3.443 EUR
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	764,53 EUR	3.443 EUR
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	1.529,05 EUR	1.252 EUR
14. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
1. letnik - dijak	90,00 EUR	172,00 EUR
2. letnik - dijak	120,00 EUR	172,00 EUR
3. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
4. letnik - dijak	150,00 EUR	172,00 EUR
študent	170,00 EUR	172,00 EUR

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna plača (bruto) zadnjih treh mesecev
oktober	1.540,58 EUR	1.529,05 EUR

CENE BENCINA IN KILOMETRINA ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO (za november in december 2015)

Datum	10.11.15	24.11.15	8.12.15	22.12.15
Bencin 95 oktanov v EUR/l (www.petrol.si)	1,216	1,205	1,220	1,183
Kilometrini - 18 % od cene bencina v EUR, od 7. 7. 2012 – Uradni list, št. 51/2012	0,2189	0,2169	0,2196	0,2129

Pri obravnavi povračil stroškov v zvezi z delom je treba ločiti njihovo delovnopravno obravnavo od davčne obravnave. Pravico delavca do povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o delovnih razmerjih – ZDR (Uradni list RS, št. 42/2002 s spremembami), ki v 130. členu določa, da mora delodajalec delavcu zagotoviti povračilo stroškov za prehrano med delom, stroškov za prevoz na delo in z dela ter stroškov, ki jih ima delavec pri opravljanju določenih del in nalog na službenem potovanju. Višina povračil tovrstnih stroškov se določi s kolektivno pogodbo s splošno veljavnostjo ali z izvršilnim predpisom.

Davčno obravnavo povračil stroškov v zvezi z delom ureja Zakon o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7), ki v prvem odstavku 44. člena med dohodke iz delovnega razmerja, ki se ne vštejejo v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja (v nadaljevanju davčna osnova), uvršča povračila stroškov v zvezi z delom pod pogoji in do višin, ki jih določi vlada.

Če delodajalec izplačuje povračila teh stroškov v znesku, ki presega znesek, ki ga za navedena povračila določa Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – Uredba (Uradni list RS, št. 140/06 s spremembami), se znesek posameznega povračila v delu, ki presega znesek, določen v Uredbi, všteva v davčno osnovo.

(http://www.durs.gov.si/si/davki_predpisi_in_pojasnila/dohodni-na_pojasnila/dohodek_iz_zaposlitve/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja/povracila_stroskov_v_zvezi_z_delom_in_izplacila_drugih_dohodkov_iz_delovnega_razmerja_splosno_pojasnilo/)

Obracunavanje in plačevanje prispevkov za socialno varnost: V skladu z zakonom o prispevkih za socialno varnost se prispevki za socialno varnost obracunavajo in plačujejo pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v zvezi z delom v delu, ki presega z uredbo vlade določen znesek teh prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo.

Zap. 1 - KPOP: Če delavec dela pri dveh delodajalcih, mu pripada pri vsakem delodajalcu sorazmerni del povračila za prehrano med delom, ki dnevno ne sme biti nižje od 4,90 EUR.

Zap. 1 - Uredba: Povračilo stroškov prehrane med delom za vsak dan, ko je delojemalec na delu vsaj 4 ure, se ne všteva v davčno osnovo v višini 6,12 EUR. Če je delojemalec na delu več kot 10 ur, se v davčno osnovo dodatno ne všteva 0,76 EUR za vsako nadaljnjo dopolnjeno uro po 8. urah prisotnosti.

Zap. 2 - KPOP: Če javni prevoz ni organiziran oziroma ga delavec iz utemeljenih razlogov ne more uporabljati, je upravičen do povračila stroškov prevoza na delo in z dela najmanj v višini 0,18 EUR, oziroma v vsakokratni višini po Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se ne vštejejo v davčno osnovo, za vsak polni kilometer razdalje med bivališčem, določenim v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec je upravičen do povračila stroškov za prevoz na delo in z dela za dneve prisotnosti na delu, od kraja bivališča, določenega v pogodbi o zaposlitvi, do sedeža delodajalca oziroma do mesta opravljanja dela. Delavec ni upravičen do povračila stroškov prevoza, če delodajalec organizira brezplačni prevoz na delo in z dela.

Zap. 2 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na delo in z dela se ne všteva v davčno osnovo do višine stroškov javnega prevoza, od mesta opravljanja dela do običajnega prebivališča delojemalca, ki je najbližje mestu opravljanja dela, če je mesto opravljanja dela oddaljeno od delojemalčevega običajnega prebivališča vsaj 1 kilometer. Če delojemalec nima možnosti uporabe javnega prevoza, se v davčno osnovo ne všteva povračilo stroškov prevoza v višini 0,18 EUR za vsak polni kilometer. Če ima delojemalec pravico do uporabe službenega vozila v privatne namene in mu delodajalec za tako

uporabo zagotovi tudi gorivo, se povračilo stroškov prevoza na delo všteva v davčno osnovo.

Zap. 4: Delavec je upravičen do dnevnice pod pogoji in v višini, ki ga določa Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino - Uredba za tujino (Uradni list RS, št. 38/94, 63/94, 24/96, 96/00, 35/02, 86/02, 66/04, 73/04, 16/07, 30/09 in 51/12). V uredbi za tujino so določene dnevnice še za ostale države in območja. Če je na službenem potovanju v tujino zagotovljena brezplačna prehrana, se upravičencu za pokritje morebitnih drugih stroškov obračuna 20 % pripadajoče dnevnice te uredbe. Za odsotnost nad 14 do 24 ur delojemalcu pripadajo trije obroki prehrane, za odsotnost nad 10 do 14 ur dva obroka. **Za vse tiste, ki uporabljajo uredbo za tujino posredno velja davčna uredba. Sprememba oziroma dopolnitev KP za obrt in podjetništvo velja za tiste, ki opravljajo prevoze blaga in potnikov ter so napoteni na službeno pot v tujino. Za njih se uporablja "Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja" (Uradni list RS, št. 140/06 in 76/08). Ta za obračun dnevnic predpisuje tri vrste dnevnic za tujino: za službeno potovanje od 6-8 ur, za službeno potovanje nad 8-14 ur in za službeno potovanje nad 14 do 24 ur.**

Zap. 5 - Uredba: Povračilo stroškov prevoza na službenem potovanju se ne všteva v davčno osnovo do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi ali za najem osebnega avtomobila. Povračilo stroškov prevoza se ne všteva v davčno osnovo, če je dokumentirano s potnim nalogom, dokazili in z računi. Iz potnega naloga mora biti razvidna odobritev delodajalca za posamezno vrsto prevoza. Če delojemalec uporablja službeno vozilo, se za povračilo stroškov prevoza šteje tudi povračilo stroškov za takse, cestnine in parkirnine ter povračilo stroškov za gorivo. Če delojemalec uporablja službeno vozilo tudi v privatne namene, podjetje pa mu ne zagotavlja goriva za opravljene poti v privatne namene, je treba dejanske stroške goriva sorazmerno razmejiti. Razmejitev stroškov goriva med stroški za službene in stroški za privatne vožnje mora biti pregledna in dokumentirana z verodostojnimi dokazili.

Zap. 6: Uredba o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, 15. člen: »Če je v nalogu za službeno potovanje določeno, da se uporabi za službeno potovanje v tujino lastno motorno vozilo, se povrnejo stroški v višini 18 odstotkov cene litra neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov za prevoženi kilometer.«

Zap. 8 - KPOP (terenski dodatek): Delavci so upravičeni do terenskega dodatka, če delajo na terenu zunaj sedeža delodajalca ali poslovne enote in zunaj kraja stalnega ali začasnega bivališča delavca ter če sta na terenu organizirana prehrana in prenočišče. Šteje se, da je delavec, če dela in biva na terenu od 12 ur do 24 ur, upravičen do treh obrokov prehrane. V primeru, ko delodajalec delavcu ne zagotovi treh obrokov prehrane, mu pripada povračilo stroškov za delo na terenu v višini znižane dnevnice, in sicer : če je zagotovljen en obrok prehrane v višini 60 % dnevnice, če sta zagotovljena dva obroka prehrane, pa v višini 30 % dnevnice.

Zap. 11 - KPOP: Delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 in 30 let. Nekateri zneski jubilejnih nagrad presegajo zneske kot so navedeni v Uredbi. Kadar so zneski jubilejnih nagrad izplačani nad zneski kot so v Uredbi, se razliko obdavči.

Zap. 12 - KPOP: Odpravnina ob upokojitvi se izplača v višini, določeni v 132. členu Zakona o delovnih razmerjih.

Za zasebnika

Fizični osebi, ki opravlja dejavnost, se na podlagi 57. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2) priznajo kot odhodek stroški, ki se nanašajo izključno na zavezanca, do višine, določene z Uredbo o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja, in sicer stroški v zvezi s službenimi potovanji, stroški prehrane med delom, stroški prevoza na delo in z dela, stroški dela na terenu.